

Sygn. akt I ACa 709/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Maciej Dobrzyński

Sędziowie: SA Dorota Markiewicz

SO del. Grzegorz Tyliński (spr.)

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Dzieciołowska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa J. W.

przeciwko Bank (...) spółce akcyjnej z siedzibą we W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 6 grudnia 2013 r.

sygn. akt XXIV C 255/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od J. W. na rzecz Banku (...) spółki akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 709/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 13 marca 2013 r. powód J. W. wniósł o pozbawienie wykonalności w całości: 1) bankowego tytułu wykonawczego nr (...) zapatrzzonego dnia 31 października 2003 r. w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 27 października 2003 r., sygn. akt I Co 449/03 i kolejnych tytułów wykonawczych wydanych na wniosek (...) Bank S.A. w trybie art. 793 Kodeksu postępowania cywilnego; 2) bankowego tytułu wykonawczego nr (...) zapatrzzonego dnia 31 października 2003 r. w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 27 października 2003 r., sygn. akt I Co 448/03 i kolejnych tytułów wykonawczych wydanych na wniosek (...) Bank S.A. w trybie art. 793 k. p. c.

Pozwany Bank (...) Spółka Akcyjna we W. wnosił o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2013 r. (sygn. akt XXIV C 255/13) Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo oraz zasądził od powoda J. W. na rzecz pozwanego Banku (...) S. A. z siedzibą we W. kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

W dniu 9 lutego 2001 r. (...) Sp. z o. o. w K. zawarła z (...) Bankiem S. A. z siedzibą w W. umowę nr (...) o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym. Zabezpieczenie spłaty tak udzielonego kredytu, a także innych związanych z kredytem należności stanowił między innymi weksel własny in blanco wystawiony przez kredytobiorcę przy zawarciu umowy. W dniu 28 stycznia 2002 r. podpisano aneks nr (...) do umowy o kredyt obrotowy, w którym wskazano, że prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu oraz innych związanych z kredytem należności stanowić będzie weksel własny in blanco kredytobiorcy poręczony przez J. W.. W związku z zawarciem umowy nr (...) Sp. z o.o. wystawiła weksel in blanco, który został złożony w banku. W dniu 9 lutego 2001 r. spółka ta podpisała deklarację do weksla in blanco, w której oświadczyła, że wystawiła weksel tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu obrotowego na podstawie umowy nr (...). W deklaracji wskazała, że bank ma prawo wypełnić weksel w każdym czasie, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę terminu spłaty części lub całości należności wynikających z udzielonego kredytu, na sumę odpowiadającą kwocie zadłużenia, z prowizjami oraz innymi kosztami banku. W dniu 28 stycznia 2002 r., po zmianie umowy nr (...) aneksem nr (...), (...) Sp. z o.o. podpisała deklarację do weksla in blanco, w której oświadczyła, że weksel wystawiony tytułem zabezpieczenia spłaty kredytu obrotowego na podstawie umowy nr (...) bank ma prawo wypełnić w każdym czasie, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę terminu spłaty części lub całości kredytu, na sumę odpowiadającą kwocie zadłużenia z tytułu kredytu wraz z odsetkami, prowizjami oraz innymi kosztami banku. Pod tą deklaracją spółki (...) złożył oświadczenie, że jako poręczyciel z weksla in blanco z wystawienia (...) Sp. z o.o. wyraża zgodę na treść powyższej deklaracji, dodając, że w razie wypełnienia weksla przez bank oczekuje on wysłania stosownego zawiadomienia na 7 dni przed terminem płatności pod wskazany adres. Tego samego dnia J. W. jako poręczyciel za wystawcę złożył swój podpis na powyższym wekslu in blanco. Po kolejnej zmianie umowy o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym, co miało miejsce w dniu 20 marca 2003 r. J. W. złożył oświadczenie, że jako dłużnik banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku w formie udzielonego poręczenia wekslowego w związku z art. 97 ustawy - Prawo bankowe poddaje się egzekucji według przepisów kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 338.880 zł w zakresie roszczeń (...) Banku S. A. wynikających z umowy nr (...). Ostateczny termin, do którego bank uprawniony był do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego określono na 15 kwietnia 2004 r.

W dniu 5 lutego 2001 r. pomiędzy Spółką (...), a (...) Bankiem S. A. została zawarta inna umowa o kredyt obrotowy oznaczona numerem (...). Zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu a także innych związanych z kredytem należności stanowiły między innymi trzy weksle własne in blanco wystawione przez kredytobiorcę. W umowie kredytobiorca złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 1.249.560 zł na podstawie wystawionego przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego roszczenie z umowy kredytu. W dniu 28 stycznia 2002 r. strony podpisały kolejny aneks do tej umowy – oznaczony numerem (...) - w którym wskazały, że prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu oraz innych związanych z kredytem należności stanowią weksle własne in blanco kredytobiorcy poręczone przez J. W.. W dniu 20 marca 2003 r. zawarto dalszy aneks (nr (...)) do tej umowy, w którym postanowiono, że kredyt zostaje udzielony do dnia 14 kwietnia 2003 r., zaś kredytobiorca złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 1 029 960 zł na podstawie wystawionego przez bank bankowego tytułu egzekucyjnego obejmującego roszczenie z umowy kredytu. W związku z zawarciem umowy nr (...) Sp. z o.o. wystawiła trzy weksle in blanco, które wraz z trzema deklaracjami zostały złożone w banku. Podpisano także deklarację do każdego weksla in blanco, w której wskazano, m. in że bank ma prawo wypełnić weksel w każdym czasie, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę terminu spłaty części lub całości należności wynikających z udzielonego kredytu, na sumę odpowiadającą kwocie zadłużenia wraz z prowizjami oraz innymi kosztami banku. Umowa kredytowa została ponownie zmieniona w dniu 28 stycznia 2002 r, czemu towarzyszyło kolejne złożenie przez dłużnika banku deklaracji wekslowej o analogicznej do dotychczasowej treści. Pod tą deklaracją spółki (...) złożył oświadczenie, że jako poręczyciel z weksla in blanco z wystawienia (...) Sp. z o.o. wyraża zgodę na treść powyższej deklaracji oraz dodał, że w razie wypełnienia weksla przez bank oczekuje on wysłania stosownego zawiadomienia na 7 dni przed terminem płatności pod wskazanym adresem. Po kolejnym aneksowaniu umowy, co miało miejsce w dniu 20 marca 2003 r. J. W. złożył oświadczenie, że jako dłużnik banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku w formie udzielonego poręczenia wekslowego w związku z art. 97 ustawy - Prawo bankowe poddaje się egzekucji według przepisów kodeksu postępowania cywilnego do kwoty 1 029 960 zł w zakresie roszczeń (...) Banku S. A. wynikających z umowy nr (...) zmienionej ostatnio aneksem nr (...) z dnia 20 marca 2003 r., na podstawie której (...) Bank S.A. udzielił (...) Sp. z o. o.

kredytu obrotowego w rachunku bieżącym w wysokości 900 000 zł. J. W. zaznaczył, że ostateczny termin, do którego (...) Bank S. A. uprawniony jest do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, upływa w dniu 15 kwietnia 2004 r.

W dniu 24 września 2003 r. (...) Bank S. A. wystawił dwa bankowe tytuły egzekucyjne: 1) nr (...) w którym stwierdzono istnienie solidarnego zobowiązania dłużników: kredytobiorcy (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy nr (...), zmienionej czterema aneksami oraz poręczyciela J. W. z tytułu poręczenia udzielonego kredytobiorcy do tej umowy. W dniu 24 września 2003 r. w Sądzie Rejonowym w Lublińcu złożono wnioski o nadanie klauzuli wykonalności temu tytułowi egzekucyjnemu przeciwko dłużnikom solidarnym (...) Sp. z o.o. i J. W.. Do wniosku nie dołączono weksli. Postanowieniem z 27 października 2003 r. (sygn. akt I Co 449/03) Sąd Rejonowy w Lublińcu uwzględnił wniosek o nadanie klauzuli wykonalności temu tytułowi egzekucyjnemu – przeciwko obu dłużnikom, tj. (...) Sp. z o.o. i J. W.; 2) nr (...) w którym stwierdzono istnienie solidarnego zobowiązania dłużników: kredytobiorcy (...) Sp. z o.o. z tytułu umowy nr (...) oraz poręczyciela J. W.. W dniu 24 września 2003 r. złożono w Sądzie Rejonowym w Lublińcu wniosek o nadanie klauzuli wykonalności temu tytułowi egzekucyjnemu. Do tego wniosku także nie dołączono weksli. Postanowieniem z 27 października 2003 r. (sygn. akt I Co 448/03) Sąd Rejonowy w Lublińcu uwzględnił także ten wniosek nadając klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) przeciwko obu dłużnikom solidarnym: (...) Sp. z o.o. i J. W..

W dalszej kolejności Sąd I instancji ustalił, iż w grudniu 2003 r. (...) Bank S. A. podjął działania zmierzające do wyegzekwowania tych należności. W toku tych czynności ustalono, iż J. W. w dniu 8 kwietnia 2003 r. zbył na rzecz A. B. zabudowaną nieruchomość położoną w L., uszczuplając przez to swój majątek. W takiej sytuacji w 2004 r. (...) Bank S. A. wystąpił z powództwem o uznanie tej czynności za bezskuteczną, jako dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela. Wyrokiem z 4 lipca 2006 r. Sąd Okręgowy w Warszawie (sygn. akt XXV 1798/05) powództwo uwzględnił. Wcześniej – w pisamach z dnia 17 lutego 2004 r. bank wzywał dłużników do wykupu weksla wystawionego przez (...) Sp. z o.o. oraz J. W..

Sąd Okręgowy ustalił także, iż w kolejnych latach (...) Bank wszczynał wobec J. W. postępowania egzekucyjne – w 2005 r. egzekucję z należącego do J. W. udziału we współwłasności nieruchomości położonej w miejscowości B. prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Szczecinku (Km 1949/05). Postanowieniem z dnia 22 września 2008 r. postępowanie to zostało umorzone bez wyegzekwowania należności. Kolejne postępowanie egzekucyjne przeciwko J. W. zostało wszczęte w roku 2006 i prowadzone było przez Komornika Sądowego Rewiru III przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Mokotowa pod sygn. III Km 1784/06. Także to postępowanie zostało umorzone wobec bezskutecznej egzekucji, a tytuł wykonawczy zwrócono wierzycielowi. W dniu 24 września 2012 r. (...) Bank przeniósł na rzecz Prokura Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w drodze przelewu m. in. wierzytelność przysługującą bankowi od dłużnika (...) Sp. z o.o. wynikające z obu umów – tj. (...) oraz (...). Z dniem 4 stycznia 2013 r. Bank (...) S. A. przejął cały majątek (...) Banku S. A. w trybie art. 492 § 1 pkt 1 Kodeksu spółek handlowych.

W tak ustalonych okolicznościach faktycznych Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności zważył, iż powód wystąpił z tzw. powództwem opozycyjnym uregulowanym w art. 840 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Zgodnie z tym uregulowaniem dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia w ściśle określonych wypadkach, to jest, jeżeli: 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście; 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie; 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787 k.p.c., wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek

wcześniej nie mógł podnieść; przy czym – jak podniósł to Sąd Okręgowy - pozbawienia lub ograniczenia wykonalności tytułu wykonawczego można żądać jedynie z przyczyn wskazanych w art. 840 k. p. c.

Na tym tle Sąd I instancji w pierwszej kolejności dokonał oceny podniesionego przez pozwanego zarzutu braku legitymacji biernej, podkreślając, iż legitymację taką ma wierzyciel wskazany w tytule wykonawczym. Tymczasem wierzycielem z tytułu kwestionowanych przez powoda tytułów wykonawczych był (...) Bank S. A., na rzecz którego były wystawione bankowe tytuły egzekucyjne oraz nadane klauzule wykonalności tym tytułom. Zatem tylko ten podmiot mógł żądać wszczęcia egzekucji z tytułów wykonawczych objętych powództwem. I takie postępowania na wniosek (...) Banku S. A. w latach 2005 - 2008 były wobec powoda prowadzone. Zostały one umorzone wobec bezskuteczności egzekucji, a od 2009 r. taka egzekucja nie była już prowadzona. W takiej sytuacji wobec przejęcia (...) Banku S. A. przez pozwanego Bank (...) S. A. oraz przy spostrzeżeniu, iż pozwany Bank nie figuruje jako wierzyciel powoda w spornych tytułach wykonawczych, Sąd Okręgowy zważył, iż pozwany Bank musiałby obecnie uzyskać klauzulę wykonalności na swoją rzecz w trybie art. 788 k. p. c., aby żądać wszczęcia egzekucji z bankowych tytułów egzekucyjnych nr (...) i (...), a tak uzyskane tytuły wykonawcze byłyby jednak odrębnymi tytułami od tych objętych żądaniem pozwu w niniejszej sprawie. Tym samym pozwany bank nie miał więc legitymacji procesowej biernej w niniejszej sprawie i już z tej przyczyny w ocenie Sądu I instancji powództwo podlegało oddaleniu.

W dalszej kolejności Sąd I instancji zważył, iż jakkolwiek pozwany wskazywał na dokonanie przelewu wierzytelności wobec Spółki (...) zabezpieczonej poręczeniem wekslowym powoda na rzecz Prokura Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego, a także jakkolwiek do umowy załączono wyciąg z załącznika (...) (wykazu wierzytelności przeniesionych), w którym wymieniono wierzytelność banku wobec (...) Sp. z o.o. z tytułu dwóch umów kredytowych z 5 i 9 lutego 2001 r, a w umowie przelewu (załączniku (...)) wyszczególniono również, jakie prawa z weksli przejdą na nabywcę, jednakże skoro załącznik (...) nie został złożony do akt sprawy, nie sposób przyjąć, iż (...) Bank S. A. przeniósł na fundusz prawa z weksli wystawionych przez (...) Sp. z o.o., a poręczonych przez J. W..

Sąd Okręgowy uznał także na tle ustalonych okoliczności faktycznych, iż bank uprawniony był wobec J. W. do wystawienia bankowego tytułu wykonawczego – skoro był on poręczycielem weksli wystawionych przez Spółkę (...), jak również skoro Spółka ze swoich zobowiązań nie wywiązała się. Wskazując w tym zakresie na art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (t. jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym w 2003 r., zgodnie z którym bankowy tytuł egzekucyjny mógł być wystawiony wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo była dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynikało bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia, Sąd I instancji wskazał, iż w przypadku wierzytelności banku wobec J. W. zostały spełnione wszystkie warunki z tego przepisu, które upoważniały bank do wystawienia przeciwko niemu bankowych tytułów egzekucyjnych - J. W. od dnia złożenia swych podpisów na wekslach in blanco był dłużnikiem wekslowym banku z tytułu zabezpieczenia dwóch wierzytelności banku wynikających z czynności bankowych. Ponadto złożył on pisemne oświadczenia o poddaniu się egzekucji. Oświadczenia te nie były co prawda datowane, jednak z ich treści wynika, że zostały złożone już po podpisaniu aneksów nr (...) do umów kredytowych. Roszczenie banku wobec J. W. objęte bankowymi tytułami egzekucyjnymi wynikało bezpośrednio z weksli, to jest z zabezpieczenia umów kredytowych. W oświadczeniach o poddaniu się egzekucji J. W. stwierdził, że składa swój podpis jako dłużnik banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku w formie udzielonego poręczenia wekslowego. (...) Bank S. A. miał więc podstawy do wystawienia przeciwko J. W. bankowych tytułów egzekucyjnych.

Dokonując oceny podnoszonej przez powoda argumentacji, zgodnie z którą weksle, na których złożył on swój podpis nie zostały wypełnione, Sąd I instancji zwrócił uwagę, iż powód tego twierdzenia nie wykazał. W odpowiedzi na pozew pozwany bank kwestionował, aby weksle nie zostały uzupełnione. W pismach z 17 lutego 2004 r. (...) Bank S. A. wezwał dłużników wekslowych (wystawcę i poręczyciela) do wykupu weksli wystawionych jako zabezpieczenie dwóch umów kredytowych. Z treści tych wezwań wynika zatem w ocenie Sądu Okręgowego, że weksle zostały uzupełnione. Widniała na nich suma wekslowa, termin i miejsce płatności. Weksle zostały udostępnione do wglądu w podanym w

wezwaniami miejscu i czasie. Z treści tych wezwań wynika, że w dniu 17 lutego 2004 r. weksle zostały już uzupełnione i zawierały wszystkie konieczne elementy. W dalszej kolejności Sąd I instancji zwrócił uwagę, iż weksel in blanco już od chwili złożenia na nim podpisów przez wystawcę czy poręczyciela zawiera zobowiązanie wekslowe, bowiem wystawca lub poręczyciel złożyli na nim swoje podpisy właśnie w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Zobowiązanie z poprawnie uzupełnionego weksla istnieje już od chwili złożenia na nim podpisu a nie dopiero od chwili uzupełnienia weksla. Skoro na gruncie niniejszej sprawy weksle zostały uzupełnione (co potwierdza treść wezwań do wykupu weksla), a więc powstało (z mocą wsteczną, od 28 stycznia 2002 r.) zobowiązanie powoda wobec banku z tytułu udzielonego poręczenia wekslowego, zatem powód był zobowiązany z tytułu tych weksli jako poręczyciel już od chwili złożenia na nich swego podpisu, a więc od 2002 r. W 2003 r. bank miał więc podstawy do potraktowania powoda jako dłużnika wekslowego i do wystawienia przeciwko niemu bankowych tytułów egzekucyjnych, stosownie do art. 97 i nast. ustawy Prawo bankowe.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 99 Kodeksu postępowania cywilnego oraz o § 2 ust. 1 i 2 i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490)

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego z dnia 6 grudnia 2013 r. wniósł powód J. W. zaskarżając go w całości i zarzucając temu orzeczeniu naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego – art. 840 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania cywilnego w zw. z art. 786 § 1 k. p. c. i art. 97, art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy – Prawo bankowe poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie że w okolicznościach niniejszej sprawy: a) powód nie udowodnił, aby bankowe tytuły egzekucyjne zostały wystawione przeciwko niemu z naruszeniem prawa, b) powód nie wykazał podstaw do pozbawienia wykonalności kwestionowanych przez niego tytułów wykonawczych, c) podpisanie przez powoda – poręczyciela wekslowego dokumentów w postaci deklaracji poręczeń weksla in blanco oraz oświadczeń pozwalają potraktować złożone w nich oświadczenia woli powoda, jako poręczenia cywilne. Apelujący zarzucił ponadto naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k. p. c. poprzez sprzeczność przyjętych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego to jest przez stwierdzenie, że weksle zostały uzupełnione oraz błędne przyjęcie, iż pozwany nie posiada legitymacji procesowej biernej w niniejszej sprawie z uwagi na możliwość uzyskania klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k. p. c., nadto nadal dysponuje weksłami in blanco powoda, nie przelał wierzytelności przysługujących mu od powoda. Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez przyjęcie powództwa jako zasadnego stosownie do art. 840 § 1 k. p. c., a w przypadku uwzględnienia powództwa w całości obciążenie kosztami postępowania sądowego I i II instancji w całości pozwaną na rzecz Skarbu Państwa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Jakkolwiek niektóre z zarzutów podniesionych przez pozwanego J. W. w apelacji zasługują na uwzględnienie, wniesiona przez niego apelacja nie może jednak doprowadzić do uchylecia lub zmiany zaskarżonego wyroku.

Przede wszystkim za zasadny uznać należy zarzut nieprawidłowych ustaleń faktycznych w zakresie przyjęcia, iż podpisane przez powoda weksle in blanco zostały przez pozwanego wypełnione. Za nieprawidłowe uznać należy zaprezentowane przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stanowisko, zgodnie z którym obowiązek wykazania, iż weksle nie zostały wypełnione obciąża powoda. Zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z regułą ogólną wskazaną w art. 6 Kodeksu cywilnego ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Skoro to pozwany bank z faktu wypełnienia weksla wywodził korzystne dla siebie skutki prawne, to właśnie na nim spoczywał ciężar dowodzenia w tym zakresie. Na marginesie zwrócić należy także uwagę na brak możliwości prowadzenia dowodu na okoliczności negatywne, co tym bardziej uniemożliwia nałożenie na powoda obowiązku dowodzenia, iż weksle nie zostały wypełnione. Zwrócić także należy uwagę na stanowisko pozwanego przedstawione w tym zakresie w odpowiedzi na pozew. Jakkolwiek pozwany nie przyznaje tej okoliczności faktycznej, nie formułuje jednak twierdzenia przeciwnego, prezentując argumenty, które w jego ocenie wskazują, iż pomimo braku wypełnienia weksla pomiędzy bankiem a powodem powstał stosunek zobowiązaniowy. Okoliczność wypełnienia weksla ma o tyle

istotne znaczenie, iż zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282 ze zm.) nie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzedzającym, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących. Brak uzupełnienia weksla in blanco (czyli niepełnego w chwili wystawienia) sprawia zaś, iż zobowiązanie wekslowe nie zostało w sposób skuteczny zaciągnięte. Dokonując oceny dalszej grupy zarzutów apelacyjnych naruszenia prawa materialnego, zwrócić należy uwagę – w prawidłowo w tym zakresie ustalonych przez Sąd I instancji okoliczności faktycznych – iż nie sposób przyjąć, aby składane pod deklarację wekslową złożoną przez Spółkę (...) oświadczenie powoda stanowiło samodzielne źródło zobowiązania, w szczególności zaś, aby było ono poręczeniem. Powód oświadczał bowiem jedynie, iż jako poręczyciel weksla in blanco z wystawienia (...) Spółki z o. o. K. (...) oświadczam, że wyrażam zgodę na treść powyższej deklaracji potwierdzając to własnoręcznym podpisem złożonym na wekslu. W ocenie Sądu Apelacyjnego nie sposób twierdzić, na podstawie tak lakonicznego oświadczenia, jednej ze stron ewentualnego stosunku zobowiązaniowego, odwołującego się w sposób wyraźny do weksla niepełnego w chwili wystawienia, aby powód J. W. zaciągnął samodzielne zobowiązanie względem Banku. Rozważania te – wbrew stanowisku Sądu I instancji - podają w wątpliwość możliwość wystawienia przez Bank przeciwko powodowi bankowego tytułu egzekucyjnego. Jak już jednak wskazano zasadność tych zarzutów apelacyjnych nie może prowadzić do zmiany lub uchylecia zaskarżonego orzeczenia.

Jak prawidłowo zważył to Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu powód występuje z powództwem opozycyjnym, którego przedmiotem jest żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Niewątpliwie powództwo opozycyjne może być wytoczone dopiero po nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności (nawet jeżeli egzekucja nie została jeszcze wszczęta). Legitymowanym biernie jest osoba uprawniona z klauzuli wykonalności, a zatem osoba, która wystąpić może z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego i w toczącym się postępowaniu egzekucyjnym korzystać z praw wierzyciela. W realiach faktycznych sprawy niniejszej klauzula wykonalności wystawiona została na rzecz nieistniejącego w dacie zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k. p. c.) podmiotu (...) Banku S. A. Jak prawidłowo ustalił to Sąd Okręgowy doszło do połączenia dwóch (...) Banku i Banku (...) poprzez przeniesienie całego majątku (wszystkich aktywów i pasywów) (...) Banku S. A. jako spółki przejmowanej na rzecz Banku (...) S. A. jako spółki przejmującej, z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Banku (...) S. A. poprzez emisję akcji połączeniowych, które Bank (...) S. A. wydał dotychczasowym akcjonariuszom (...) Banku S. A. Połączenie, do którego doszło ma charakter inkorporacyjny i wskazane jest w art. 492 § 1 pkt 3 Kodeksu spółek handlowych, w myśl którego połączenie spółek może być dokonane przez przeniesienie całego majątku spółki (przejmowanej) na inną spółkę (przejmującą) za udziały lub akcje, które spółka przejmująca wydaje wspólnikom spółki przejmowanej (łączenie się przez przejęcie). Na tle tych rozważań pojawia się zatem kwestia, czy tytuł wykonawczy wydany na rzecz spółki przejmowanej może uprawniać do egzekucji na rzecz spółki przejmującej. W ocenie Sądu Apelacyjnego na tak postawioną kwestię należy udzielić negatywnej odpowiedzi. Po pierwsze zwrócić należy uwagę, iż w istocie przy dopuszczeniu prowadzenia (kontynuowania) takiej egzekucji na rzecz spółki przejmującej kontrola uprawnień tego nowego w istocie wierzyciela spadałaby na organ prowadzący egzekucję, czyli na komornika. Tymczasem zwrócić należy uwagę, iż zgodnie z art. 804 k. p. c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym, zaś zgodnie z art. 825 pkt 3 tego Kodeksu organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek jeżeli egzekucję skierowano przeciwko osobie, która według klauzuli wykonalności nie jest dłużnikiem i która sprzeciwiła się prowadzeniu egzekucji, albo jeżeli prowadzenie egzekucji pozostaje z innych powodów w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego. Uznać należy, iż tego rodzaju sytuacja zachodzi w szczególności jeżeli egzekucja ma być prowadzona na rzecz innego podmiotu, aniżeli ten, który został wskazany w tytule wykonawczym. Powyższe uregulowania prowadzą do wniosku, iż organ prowadzący egzekucję nie jest uprawniony do badania tytułu wykonawczego także w zakresie przejścia wynikających z tego tytułu obowiązków na rzecz innych podmiotów. Nieliczne wyjątki od tej zasady (art. 819 § 1 k. p. c. w zakresie spadkobierców wierzyciela lub dłużnika oraz art. 819¹ § 2 tego Kodeksu w zakresie wskazanego w nim przekształcenia dłużnika będącego osobą prawną – nie dotyczy to jednak inkorporacyjnego połączenia spółek kapitałowych) zostały wyraźnie wskazane w przepisie ustawy. Z drugiej strony – dostrzegając, iż komornik nie jest uprawniony do ustalania przejścia uprawnień stwierdzonych tytułem wykonawczym na inny podmiot – zwrócić należy uwagę, iż prawodawca przewidział możliwość rozwiązania tej kwestii w art. 788 § 1 k. p. c., w myśl którego jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły

na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym.

Zwrócić należy ponadto uwagę – w realiach faktycznych sprawy niniejszej – iż przejście uprawnień stwierdzonego tytułem wykonawczym nastąpiło pomiędzy bankami, a zatem podmiotami, które zostały przez prawodawcę niejako uprzywilejowane w dochodzeniu swoich roszczeń poprzez możliwość kreowania bankowych tytułów egzekucyjnych (art. 96 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe), które po nadaniu przez sąd klauzuli wykonalności mogą być podstawą egzekucji (art. 97 ust. 1 tej ustawy). Przepisy prawa bankowego normują także kwestię przejścia obowiązku spełnienia świadczenia, a zatem po stronie dłużnej. Stosownie bowiem do art. 98 ust. 2 powyższej ustawy jeżeli po dokonaniu czynności bankowej, o której mowa w art. 97 ust. 1, obowiązek spełnienia świadczenia przeszedł na inne osoby w wyniku spadkobrania lub przekształcenia osoby prawnej albo gdy zachodzi potrzeba egzekucji z majątku wspólnego małżonków, podstawą egzekucji może być tytuł wykonawczy oparty na bankowym tytule egzekucyjnym zaopatrzonym w sądową klauzulę wykonalności nadaną przez sąd przeciwko tym osobom. Brak jest natomiast w ustawie – Prawo bankowe odrębnego uregulowania sytuacji, w której – jak w sprawie niniejszej – do przekształceń podmiotowych dochodzi po stronie wierzycielskiej. W ocenie Sądu Apelacyjnego uznać należy, iż skoro prawodawca przewidział konieczność uzyskania klauzuli wykonalności przez bank w przypadku przekształceń po stronie dłużnika, analogiczny tryb należy zachować także przy dokonywaniu przekształceń podmiotowych po stronie wierzyciela.

Powyższe rozważania prowadzą zatem do wniosku, iż w przypadku inkorporacyjnego połączenia banków prowadzonych w formie spółki akcyjnej, dla prowadzenia (kontynuacji) egzekucji koniecznym jest nadanie na rzecz banku przejmującego klauzuli wykonalności na podstawie art. 788 § 1 k. p. c. Tym samym Sąd Apelacyjny w tym składzie w pełni podziela pogląd zawarty w niepublikowanej uchwale Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r. (sygn. akt III CZP 46/14), zgodnie z którym jeżeli po wszczęciu egzekucji, której podstawą jest bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności, doszło do połączenia banków przez przeniesienie całego majątku banku przejmowanego na bank przejmujący (art. 124 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, jedn. tekst Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm., w zw. z art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h.), sąd nadaje klauzulę wykonalności na rzecz banku przejmującego (art. 788 § 1 k.p.c.). Tym samym uznać należy, iż brak nadania klauzuli wykonalności na rzecz pozwanego Banku (...) S. A. przesądza o konieczności oddalenia tak sformułowanego powództwa przeciwegzekucyjnego. Zaprezentowane w tym zakresie przez Sąd I instancji stanowisko odpowiada zatem prawu.

Na marginesie zwrócić także należy uwagę, iż podnoszone w tym zakresie przez apelującego zarzuty (szeroko omówione w uzasadnieniu apelacji), zgodnie z którymi stanowisko Sądu I instancji co do oddalenia powództwa miałyby być niezasadne, nie zasługują na uwzględnienie. Zwrócić tu tylko należy uwagę, iż upływ okresu przedawnienia roszczenia, jakie służyło względem Spółki (...) nie powoduje, że wierzytelność taka przestaje istnieć, a jedynie – zgodnie z art. 117 § 2 Kodeksu cywilnego – że Spółka może uchylić się od zaspokojenia takiego roszczenia. Tym samym roszczenie takie może być przedmiotem dalszego obrotu, w szczególności zaś przelewu. Mając jednak na uwadze wyżej wskazane wątpliwości co do tego, czy zobowiązanie powoda J. W. wobec (...) Banku S. A. w ogóle powstało, poza zakresem niniejszego postępowania pozostaje w istocie ocena, czy dokonanie przelewu wierzytelności Spółki (...) na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego mogło obejmować także przelew wierzytelności wynikającej z poręczenia, przy niewątpliwie akcesoryjnym charakterze takiego poręczenia. Idące w tym kierunku rozważania zaprezentowane przez apelującego w uzasadnieniu środka zaskarżenia nie mają zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszego sporu.

Mając powyższe na uwadze oraz treść art. 385 Kodeksu postępowania cywilnego Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k. p. c. oraz § 12 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę

prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 490) obciążając nimi w całości apelującego, jako stronę przegrywającą postępowanie w drugiej instancji.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji.